

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: L. K.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 16. ledna 2025, č. j. MPSV-2025/14491-918, č. j. MPSV-2025/13197-918 a ze dne 15. ledna 2025, č. j. MPSV-2025/14554-918,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutími ze dne 16. 1. 2025, č. j. MPSV-2025/14491-918, č. j. MPSV-2025/13197-918 a ze dne 15. 1. 2025, č. j. MPSV-2025/14554-918 (dále také jen „napadená rozhodnutí“), zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce – Krajské pobočky v Hradci Králové, kontaktního pracoviště Trutnov ze dne 2. 12. 2024, č. j. 266195/24/TU, č. j. 266194/24/TU, č. j. 266193/24/TU (dále také jen „prvostupňová rozhodnutí“), kterými správní orgán I. stupně nepřiznal dávky státní sociální podpory přídatky na děti nezletilým oprávněným osobám L. K., xx, S. R., xx a A. V., xx.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že dle napadených rozhodnutí dětí v pěstounské péči (dále také jen „PP“) A. V., xx, S. R., xx a L. H., xx, nemají nárok na přídavek na dítě, jelikož pěstoun je prý dle žalovaného považován nikoliv za pěstouna, ale za rodiče a je prý povinen dokládat své příjmy. Pro nárok na přídavky na konkrétní dítě se započítávají příjmy pěstounů a zároveň i případné příjmy dalších dětí v pěstounské péči. Takže dle státu mají pěstouni a některé děti v PP vůči dalším dětem v PP vyživovací povinnost, jelikož nevypлаcenou částku státem na zvýšené náklady na konkrétní dítě hradí automaticky pěstouni.
3. Žalobkyně označila napadená rozhodnutí za nezákonná a diskriminační, protože podle zákona č.359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, pěstoun není rodič a jeho role, práva a povinnosti jsou naprosto odlišná od rodičovské odpovědnosti. Pěstouni přebírají děti na základě soudního usnesení, a to za jasně stanovených podmínek, kdy není nikde uvedeno, že by se na pěstouny vztahovala jakákoliv forma vyživovací povinnosti vůči určitému dítěti nebo dětem v pěstounské péči.
4. Dále namítla rozpor napadených rozhodnutí s právní úpravou pěstounské péče, jelikož podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, je pěstounská péče formou náhradní rodinné péče, která nezakládá rodičovská práva ani povinnosti, včetně jakékoliv vyživovací povinnosti. Stát v rámci pěstounské péče vyplácí pěstounům příspěvek na úhradu potřeb dítěte, což potvrzuje, že vyživovací povinnost vůči dítěti v PP leží na státu, nikoliv na pěstounovi.
5. Žalobkyně namítala také nesprávnou aplikaci občanského zákoníku. Žalovaný podle ní nesprávně aplikoval ustanovení občanského zákoníku o vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem. Pěstoun není rodičem dítěte v PP, a tudíž se na něj nevztahuje ustanovení § 910 a násl. občanského zákoníku o vyživovací povinnosti rodičů.
6. Soudní judikatura opakovaně potvrzuje, že pěstouni nemají právní postavení rodičů, a stát proto nemůže přenášet jejich vyživovací povinnost na ně. Zároveň nemá stát pravomoc změnit pěstouna na rodiče slovem, že se považuje.
7. Žalobkyně namítla rovněž rozpor s ústavním právem a principem rovnosti. Neoprávněné přesunutí určité vyživovací povinnosti ze státu na pěstouna je diskriminační vůči pěstounovi a zároveň i dětem v PP. Stát tímto rozhodnutím zasahuje do právní jistoty pěstounů, čímž může odrazovat potencionální pěstouny od poskytování péče dětem, které ji potřebují.
8. Žalobkyně v žalobě uvedla spisové značky a čísla jednací pouze dvou napadených rozhodnutí, když rozhodnutí sp. zn. SZ/MPSV-2025/7434-918, č. j. MPSV-2025/14491-918, uvedla dvakrát, zatímco rozhodnutí sp. zn. SZ/MPSV-2025/7426-918, č.j. MPSV-2025/14554-918, neuvedla.
9. Závěrem navrhl, aby soud napadená rozhodnutí zrušil.
10. Dne 26. 5. 2024 v reakci na sdělení soudu žalobkyně doplnila žalobu o označení třetího rozhodnutí - č.j. MPSV-2025/14554-918.

III. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve svém vyjádření sdělil, že přírůstek na dítě nebyl nezletilým přiznán z důvodu, že příjem společně posuzovaných osob v rozhodném období převyšoval součin zákonného koeficientu 3,40 a částky životního minima rodiny. Dodal, že okruh společně posuzovaných osob byl ve správním řízení posuzován dle § 7 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), konkrétně odkázal na odst. 2 písm. b) uvedeného ustanovení.
12. Uvedl, že namítaná neexistující vyživovací povinnost není pro posouzení okruhu společně posuzovaných osob rozhodná. Žalovaný má tak za to, že správní orgány rozhodly v souladu se zákonem, proto navrhl žalobu zamítnout.
13. Ve vyjádření k doplnění žaloby pak žalovaný uvedl, že v původní žalobě není doplněné rozhodnutí zmiňováno a neobsahuje jej ani žalobní petit. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 22. 1. 2025, lhůta pro podání žaloby uplynula dne 22. 3. 2025, doplnění žaloby, v němž se poprvé objevily údaje o tomto rozhodnutí, bylo podáno dne 26. 5. 2025, tedy opožděně.
14. K meritu věci pak žalovaný zopakoval stejné odůvodnění jako ve vyjádření k žalobě a opět navrhl žalobu zamítnout.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a vycházel přitom ze zjištěného skutkového a právního stavu ke dni napadeného rozhodnutí (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Žalobu důvodnou neshledal.
16. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť s tím žalobkyně i žalovaný po řádném poučení výslovně souhlasili.
17. Žalovaný ve svém vyjádření k doplnění žaloby poukazoval na opožděnost podání žaloby proti rozhodnutí sp. zn. SZ/MPSV-2025/7426-918, č.j. MPSV-2025/14554-918. K tomu zdejší soud sděluje, že k původní žalobě byla v příloze přiložena tři rozhodnutí žalovaného, navíc žalobkyně výslovně jmenovitě uvedla v žalobě každé dítě (A. V., S. R., a L. H.), o jehož přírůstek na dítě žalovaný rozhodl. Bylo zcela zřejmé, čeho se žaloba týká, kdo ji činí, proti komu směřuje a co navrhuje, tedy splňuje náležitosti uvedené v § 37 odst. 3 s. ř. s. a § 71 téhož zákona. Z uvedeného jasně vyplývá, že úmyslem žalobkyně bylo žalovat i číslem jednacím (či spisovou značkou) výslovně neoznačené rozhodnutí žalovaného (tedy rozhodnutí sp. zn. SZ/MPSV-2025/7426-918, č.j. MPSV-2025/14554-918). S největší pravděpodobností tak pouze nedopatřením jedno rozhodnutí označila spisovou značkou a číslem jednacím dvakrát, zatímco jedno neoznačila vůbec. V doplnění žaloby ze dne 26. 5. 2025 žalobkyně pouze upřesnila označení napadeného rozhodnutí číslem jednacím a implicitně tím i potvrdila svoji vůli podat žalobu také proti tomuto rozhodnutí. Jak ale už soud uvedl, úmysl žalobkyně podat žalobu také proti tomuto rozhodnutí byl patrný a nesporný již ze samotné žaloby a z jejích příloh. Žaloba proti rozhodnutí sp. zn. SZ/MPSV-2025/7426-918, č.j. MPSV-2025/14554-918, tedy opožděně podána nebyla.
18. Z obsahu správních spisů vyplývá, že žalobkyně podala dne 20. 11. 2024 žádosti o přírůstek na děti. K tomu přiložila příslušné doklady o výši čtvrtletního příjmu. Dne 2. 12. 2024 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterými nepřiznal dávky státní sociální podpory

přídavky na děti nezletilým oprávněným osobám. Proti těmto rozhodnutím podala žalobkyně odvolání, ve kterých namítala především skutečnost, že pěstouni nemají vyživovací povinnost a neměli by tedy dokládat příjmy, jelikož nejsou rodiči. O odvoláních rozhodl žalovaný napadenými rozhodnutími dne 15. ledna 2025, č. j. MPSV-2025/14554-918 a dne 16. ledna 2025, č. j. MPSV-2025/14491-918, č. j. MPSV-2025/13197-918.

19. V předmětné věci je především sporné, zda pěstouni a děti, které jsou v jejich v pěstounské péči, jsou pro účely přídavku na dítě společně posuzovanými osobami.
20. K tomu soud uvádí následující. Obecně platí, že otázky týkající se sociální politiky státu spadají do kompetencí zákonodárné moci, která definuje, za jakých podmínek může být státní sociální podpora komu přiznána. Jak uvedl Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 101/2009-60: „*Nejvyšší správní soud zaujímá názor, že rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných podmínek z podpory státu benefitovat, je záležitostí sociální politiky státu, tedy prioritně moci zákonodárné, nikoliv moci soudní. Je na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007–72, přístupný na www.nssoud.cz).*“ Ve zde řešeném případě je dávka státní sociální podpory přídavek na dítě včetně podmínek potřebných pro její přiznání upravena v zákoně o státní sociální podpoře, kdy správní orgány postupovaly ohledně případu žalobkyně podle tohoto zákona.
21. Nárok na přídavek na dítě má dle § 17 zákona o státní sociální podpoře nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 3,40.
22. Dle § 7 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře se za rodinu pro účely tohoto zákona považuje, není-li dále stanoveno jinak, oprávněná osoba a společně s ní posuzované osoby, a není-li těchto osob, považuje se za rodinu sama oprávněná osoba. Žádná z osob nemůže být posuzována jako oprávněná osoba nebo jako společně posuzovaná osoba současně ve více rodinách, jde-li o společně posuzované osoby pro účely přídavku na dítě, porodného a rodičovského příspěvku; jestliže je některá z uvedených osob společně posuzována pro účely přídavku na dítě nebo porodného, může být současně posuzována s jinými osobami jako společně posuzovaná pro příspěvek na bydlení podle odstavce 5, jsou-li splněny podmínky pro takový postup.
23. Dle odst. 2 písm. b) téhož ustanovení jsou společně posuzovanými osobami, není-li dále stanoveno jinak, nezaopatřené děti (§ 11) a rodiče těchto dětí; za rodiče se považují i osoby, jimž byly nezaopatřené děti svěřeny do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, manžel, partner rodiče nebo uvedené osoby, vdovec nebo vdova po rodiči nebo uvedené osobě a druh (družka) rodiče nebo uvedené osoby.
24. K tomuto systematickému výkladu zákona o státní sociální podpoře se vyjádřil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 2. 12. 2009, č. j. 4 Ads 96/2009-93, tak, že „*institut okruhu společně posuzovaných osob, který slouží ke stanovení rozhodného příjmu pro účely stanovení nároku na dávky státní sociální podpory, je zároveň i nutnou součástí výkladu pojmu 'rodina' v intencích § 7 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb. Zákon upravuje definici tohoto pojmu jednak v rovině obecné, a jednak v rovině zvláštní, v níž stanovuje výjimky pro účely některých testovaných dávek státní sociální podpory (sociální příplatek, příspěvek na bydlení). Obecným principem úpravy institutu společně posuzovaných osob, které jsou taxativně vypočteny v*

ustanovení § 7 odst. 2 písm. a) – d) tohoto zákona, je splnění dvou podmínek, a to jednak trvalého soužití těchto osob s oprávněnou osobou, a jednak společné uhrazování nákladů na společné potřeby.“

25. Správní orgán I. stupně i žalovaný tedy správně vyhodnotili, že pro účely posouzení splnění podmínek pro přiznání dávky státní sociální podpory přídatku na dítě se pěstouni považují za rodiče.
26. Správní orgán I. stupně ohledně rozhodného příjmu vycházel z údajů doložených žalobkyní. Na základě těchto údajů dospěl k závěru, že nelze dávku státní sociální podpory přídatku na dítě přiznat, neboť není splněna podmínka § 17 zákona o státní sociální podpoře. Životní minimum rodiny činilo částku 21 590 Kč, po vynásobení koeficientem se jedná o částku 73 406 Kč. Rozhodný měsíční příjem byl 73 462,67 Kč, a tedy uvedenou částku převyšoval. Žalovaný uvedený postup potvrdil, a soud v něm též pochybení nenalezl.
27. Žalobkyně namítla rozpor napadených rozhodnutí s právní úpravou pěstounské péče, jelikož podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, je pěstounská péče formou náhradní rodinné péče, která nezakládá rodičovská práva ani povinnosti, včetně jakékoliv vyživovací povinnosti. Stát v rámci pěstounské péče vyplácí pěstounům příspěvek na úhradu potřeb dítěte, což dle jejího názoru potvrzuje, že vyživovací povinnost vůči dítěti v PP leží na státu, nikoliv na pěstounovi.
28. Jak je uvedeno výše, podmínky nároku na přídatku na dítě upravuje zákon o státní sociální podpoře, dle kterého se v takovém případě nahlíží na pěstouny jako na rodiče. Soud konstatuje, že správní orgán I. stupně stejně jako žalovaný postupovali v souladu s touto zákonnou úpravou. V jejím obsahu nespátřuje krajský soud ani žádný ústavněprávní deficit.
29. Pokud jde o námitku nesprávné aplikace občanského zákoníku, pak soud opakuje, že podmínky nároku na přídatku na dítě upravuje zákon o státní sociální podpoře, dle kterého se v takovém případě nahlíží na pěstouny jako na rodiče. Žalovaný tedy nemohl nesprávně aplikovat občanský zákoník, když ho k posouzení splnění podmínek nároku na přídatku na dítě vůbec neaplikoval a ani aplikovat nemohl.
30. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že žádnou ze žalobních námitek neshledal důvodnou, a proto mu nezbylo, než žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.

V. Náklady řízení

31. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byl úspěšný žalovaný, ten však náhradu nákladů řízení nežádal, žalobkyně ve věci úspěšná nebyla, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 1. července 2025

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce